

Beroep: Opperman/ Bouwvakhelper

Omschrijving werkzaamheden:

De opperman/ bouwvakhelper verricht eenvoudige werkzaamheden in de B&U- of GWW-sector waarvoor geen speciale kennis is vereist. Hij voert alle voorkomende hand- en spandiensten uit. Hij zorgt voor de aanvoer van grondstoffen en materialen van de opslagplek naar de plaats van verwerking. Hij geeft materialen aan, zet ze klaar, mengt grondstoffen, voert sloop- en afvalmateriaal af. Hij ruimt werkplekken op door opruimen en vegen en voert handmatig vrijkomende materialen af met een schop en kruiwagen naar een in de nabijheid opgestelde container. Grotere delen worden wel geslept. Op grotere projecten wordt soms materieel ingezet zoals een shovel of een bobcat. Ook daarbij wordt een deel van het opruimwerk handmatig uitgevoerd.

De werkomstandigheden van de opperman/ bouwvakhelper zijn afhankelijk van het bouw- of GWW project; nieuwbouw, renovatie, hoogbouw, etc.. Gehoorbescherming is nodig bij werkzaamheden met een te hoge lawaaibelasting. Huidbescherming, met name tegen mechanische beschadigingen, is in een aantal situaties noodzakelijk. Er is regelmatig blootstelling aan (kwarts)stof en soms aan vezels van isolatiematerialen. Veiligheidsrisico's zijn werk op hoogte, werk met elektrisch handgereedschap en werken dichtbij verkeer. Hij werkt vaak in de buitenlucht en/of in ruimtes die niet glasdicht zijn. Hij loopt veel en is daarbij afhankelijk van de begaanbaarheid van het bouwterrein. Er is kans op struikelen, uitglijden en verstappen. Hij kan ook worden gehinderd door op de bouwplaats rondslingerende bouw- en afvalmaterialen en/of door het ontbreken van hulpmiddelen voor opruimwerk. Op grotere projecten wordt daarvoor een shovel of bobcat ingezet. Voor veiligheids- en transportvoorzieningen en inzet van hulpmiddelen is hij vaak afhankelijk van de hoofdaannemer.

Materieel: Kruiwagen, speciale kuip, schep, schop. Betonmolen, bezem, veger, emmers, troffel, hamer, beitels, haakse slijpmachine, sloop- en breekhamer, opkar, in hoogte verstelbare tafel, hefsteiger, kraan, verreiker, opperklem, torenkraantang, takel, bouwlift, tandheugellift, hefinstallatie, trappen, ladders

Materiaal: Afhankelijk van de werkzaamheden

Risicogebied	Prioriteit (Arbouw)	Risico / Aandachtspunt	(Suggesties voor) maatregelen
Fysieke belasting	1	Zware lichamelijke inspanning Transportafstand	Zorg voor hulpmiddelen (zoals een kraan en verreiker) voor het verticaal/horizontaal transport van grondstoffen, materialen en gereedschappen. Zorg voor een goede begaanbaarheid van het werkterrein en de transportroutes.
Fysieke belasting	1	Zware lichamelijke inspanning Handmatige aan- en afvoer van materialen en gereedschappen	Het opruimwerk zoveel mogelijk machinaal uitvoeren (bijvoorbeeld met een bobcat, vergelijkbaar materieel of met een motorkruiwagen). Gewicht kruiwagen bij de handvatten maximaal 25 kg. Het opruimwerk regelmatig afwisselen met minder zwaar belastende activiteiten.
Fysieke belasting	1	Zware lichamelijke inspanning Verstrek ergonomische gereedschap/materieel	Verstrek het juiste type handgereedschap afgestemd op de werkzaamheden. Ergonomisch ontworpen schop, kruiwagen.
Fysieke belasting	1	Zware lichamelijke inspanning Opperen van metselstenen	Zorg voor voldoende afwisseling in het werk om eenzijdige belasting te voorkomen.
Fysieke belasting	1	Zware lichamelijke inspanning Transportafstand, Traplopen, op ladders klimmen	Zorg voor een goede toegang tot de werkplekken, houd deze vrij van obstakels.

Fysieke belasting	1	Zware lichamelijke inspanning Traplopen / op ladders klimmen	Goede planning en werkvoorbereiding.
Fysieke belasting	1	Zware lichamelijke inspanning Handmatige aan- en afvoer van materialen en gereedschappen Vaak hinder van regelmatig bukken	Plaats bij metselwerk stenen en kuip op een verhoging, metselafel of gebruik een metselsteiger, metselplatform, metselhefsteiger.
Fysieke belasting	1	Zware lichamelijke inspanning Werken boven de macht en stelwerk	Gebruik multifunctioneel klimmaterieel / bordes, hefsteiger . Giet bevestigingsmiddelen mee in het beton . Lever materialen effectief aan . Maak gebruik van transport- en hulpmiddelen voor horizontaal en verticaal transport (kraan, verreiker, ladderlift, betonsilo, betonpomp, opkar) . Wissel werkzaamheden af
Fysieke belasting	1	Tillen/ dragen, duwen, trekken van zware lasten Opperen van metselstenen	Gebruik de beschikbare transport- en tilhulpmiddelen. Zorg voor een opgeruimde steiger met voldoende transportruimte op de steiger (breedte 160 cm). Zorg voor voldoende hoge doorgangen, vrije looppaden en een vlakke, drempelvrije ondergrond. Gebruik metselplatform, metselhefsteiger. Verreiker of kraan met 6- of 12-voets tang. Speciale jip op verreiker om tussen steigervloeren te kunnen opperen met een kleine stenenklem. Opkar (stenen opperen). Vraag bij het tillen van zware lasten één of meer collega's om hulp.
Fysieke belasting	1	Tillen/ dragen, duwen, trekken van zware lasten Handmatige aan- en afvoer van materialen	
Fysieke belasting	1	Tillen/ dragen, duwen, trekken van zware lasten Grenswaarden voor het kruien en met de hand pakken	Houd u aan de afspraken uit het A-blad Metselen en Lijmen: Stenen wegen maximaal 4 kg en blokken maximaal 14 kg; gebruik een elementenstelmachine voor grotere blokken. (25 kg bij de handvatten); dit is ongeveer gelijk aan 30 stenen of 30 liter mortel. Houd bij eenhandig pakken een maximale breedte van de stenen of blokken aan van 105 mm
Fysieke belasting	1	Tillen/ dragen, duwen, trekken van zware lasten Grenswaarden voor met de hand opperen	Houd u aan de afspraken uit het A-blad Metselen en Lijmen: Grenswaarden voor handmatig stenen opperen: - Onder kniehoogte (50 cm): alleen toegestaan vanaf vloer- of funderingsniveau - Tussen knie- en schouderhoogte (50 - 150 cm): maximaal 4 kg, streef echter naar max. 2 kg. - Boven schouderhoogte (150 cm): niet toegestaan (behalve bij metselen en lijmen van binnenmuren onder een verdiepingsvloer). Grenswaarden voor handmatig blokken opperen: - Tot schouderhoogte (< 150 cm): maximaal 14 kg, streef echter naar max. 6 kg - Boven schouderhoogte (> 150 cm): niet toegestaan (behalve bij metselen en lijmen van binnenmuren onder een verdiepingsvloer). Houd bij eenhandig pakken een maximale breedte van de stenen of blokken aan van 105 mm.
Fysieke belasting	1	Tillen/ dragen, duwen, trekken van zware lasten Grenswaarden voor met de hand opperen, metselen en lijmen	Werk maximaal 4 uur per dag met de romp meer dan 20° gebogen. Opper niet handmatig met een stenentang. Mechanisch opperen is onbeperkt toegestaan .
Fysieke belasting	1	Tillen/ dragen, duwen, trekken van zware lasten Opperen / hanteren van zware lasten / sturen van de kubel	Zorg voor een goed hanteerbare last en een goede til- en draagtechniek Gebruik lichtgewicht stempels . Materiaal, apparatuur boven 25 kg altijd met kraan of (mechanische) hulpmiddelen transporteren . Met meerdere personen tillen.
Fysieke belasting	1	Tillen/ dragen, duwen, trekken van zware lasten Transportafstand	Zorg voor voldoende transportruimte op de steiger (breedte 160 cm). Zorg voor voldoende hoge doorgangen, vrije looppaden en een vlakke, drempelvrije ondergrond. Gebruik de beschikbare transport- en tilhulpmiddelen. Zet materiaal, apparatuur en gereedschap zo dicht mogelijk bij de werkplek. Andere werkmethoden.
Fysieke belasting	1	Tillen/ dragen, duwen, trekken van zware lasten Handmatig opperen, tillen en sjouwen van materialen	Gebruik touwenblok, steigertakel (max. 25 kg), kruiwagen, opkar, elektrische palletwagen, kraan, verreiker, mortelsilo's, -pompinstallatie, - vulbakken, lift (grote projecten), pannelif, etc. Zorg voor een opgeruimde steiger met transportmogelijkheden . Zorg voor mechanisch horizontaal en verticaal transport .
Fysieke belasting	1	Langdurig in dezelfde houding werken Opperen van metselstenen	Wissel uw werk af, zodat u niet steeds dezelfde spieren en gewrichten gebruikt / belast.
Fysieke belasting	1	Langdurig in dezelfde houding werken Persoonlijke beschermingsmiddelen	Gebruik bij het (opruim)werk werkhandschoenen en kniebeschermers (bij knielend werken).
Fysieke belasting	2	Ongunstige werkhoudingen In gebogen of met gedraaide houding werken	Maak gebruik van hulpmiddelen . Wissel werkzaamheden af Volg cursus Ergonomisch werken.
Psychosociale factoren	2	Geestelijk inspannend / interessant werk Werk is vaak minder boeiend, eentonig en niet plezierig	Gebruik laten maken van opleidings- en scholingsmogelijkheden voor kennisverbreding en specialisatie . Houden van functioneringsgesprek. Meer afwisseling van taken . Bezoek arbeidsomstandighedensprek.
Psychosociale factoren	3	Emotionele belasting Vaker vermoeid Vaker nerveus	
Psychosociale factoren	3	Emotionele belasting	Werkoverleg / functioneringsgesprek .

Fysische factoren	3	Vaker vermoeid / Vaker nerveus Klimaat Overige	Beschutting tegen slechte weersomstandigheden is niet altijd aanwezig en het dragen van daarop afgestemde kleding is belangrijk. Het verrichten van zwaar werk in slechte weersomstandigheden kan oorzaak zijn van klachten met betrekking tot het bewegingsapparaat. In de zomermaanden kan men buiten bij zonnig weer worden blootgesteld aan UV-licht. Dit kan verbranding van de huid veroorzaken en op langere termijn leiden tot het ontstaan van huidcarcinomen. Bij hogere temperaturen (boven 24 oC) neemt de maximale arbeidsprestatie snel af. Onder "zomerse condities" daar bij zwaar werk rekening mee houden, door extra pauzes in te lassen en extra water te drinken.
Fysische factoren	3	Klimaat Hinder van koude, warmte, regen, wind	Maak afspraken, bepaal wanneer wel of niet wordt gewerkt. Verstrek/gebruik juiste beschermende werkkleding. Kies juiste beschutting. Las bij warmte voldoende pauzes in en zorg voor voldoende drinken. Las bij koude voldoende lange pauze in om op te warmen.
Fysische factoren	3	Straling UV-straling van de zon	Beschermende kleding, crème en PBM.
Toxische stoffen	1	Kankerverwekkende, mutagene en voor de voortplanting giftige stoffen en processen Overige	Het werk zoveel mogelijk machinaal uitvoeren, met materieel met een cabine voorzien van een overdruk filterinstallatie.G97 Industriestofzuiger voorzien van fijnstof filter (HEPA) voor opruimen van stof/gruis. Stof veroorzakende bewerkingen, bijvoorbeeld verkleinen van materialen, zo veel mogelijk vermijden. Maak bij het opruimen/ vegen gebruik van ademhalingsbescherming (tenminste P2-filter in combinatie met afzuiging); bij sterke stofvorming helm of masker met aangedreven gefilterde lucht.
Toxische stoffen	1	Kankerverwekkende, mutagene en voor de voortplanting giftige stoffen en processen Vrijkomen van kwartsstof bij schoonvegen/-zuigen	Een goede organisatie van de werkzaamheden, zodat werknemers niet onnodig aan stof worden blootgesteld geproduceerd door andere werknemers. Zorg voor voldoende ventilatie door openen van ramen of deuren. Bij binnenwerk goede, zo nodig mechanische, ventilatie. Ruim kwartsbevattend gruis en stof direct op met de stofzuiger of met water. Bevochtigen van materiaal om de blootstelling aan stof te beperken. Ruim stof/gruis niet op door vegen maar met een stofzuiger. Gebruik de door de werkgever beschikbaar gestelde ademhalingsbescherming. Vermijd blootstelling aan kwartsstof. Zorg er voor dat voor opruimen van stof een goede industriestofzuiger aanwezig is. Voorkom dat anderen onnodig aan stof worden blootgesteld. Gebruik Productgroep Informatie Systeem Arbow (zie PISA-kaart "Cellenbeton", "Cementbeton", "Gebakken steen" en "Kalkzandsteen").
Toxische stoffen	1	Kankerverwekkende, mutagene en voor de voortplanting giftige stoffen en processen Stof bij aanmaken (metsel) mortel, lijm mortel, legen van zakken (Irritatie van ogen en luchtwegen)	Regel dat ademhalingsbescherming aanwezig is; meestal zal een halfgelaatsmasker met filter type P2 voorzien van uitademventiel afdoende zijn.
Toxische stoffen	1	Kankerverwekkende, mutagene en voor de voortplanting giftige stoffen en processen Kans op kortademigheid, benauwdheid, longaandoeningen (silicose, longkanker)	Zorg er voor dat voor opruimen van stof een goede industriestofzuiger aanwezig is. Ruim kwartsbevattend gruis en stof direct op met de stofzuiger of met water. Zorg voor voldoende ventilatie door openen van ramen of deuren. Gebruik apparaat met watertoevoer en/of met hulpstuk voor stofafzuiging. Gebruik de door de werkgever beschikbaar gestelde ademhalingsbescherming.
Toxische stoffen	1	Kankerverwekkende, mutagene en voor de voortplanting giftige stoffen en processen Verplichte registraties	Houd het toxische stoffenregister bij. Voor kankerverwekkende stoffen gelden extra registratie verplichtingen. Geef voorlichting en instructie.
Toxische stoffen	1	Overige toxische stoffen Blootstelling aan cementspecie, e.d.. Irritatie, jeuk, contacteczem van de huid door contact met nat cement (chrom 6, kobaltverbindingen) / Hulpstoffen voor cement/ betonspecie (o.a. plastificeerders, formaldehyde, epoxyharsen of acrylaten kunnen a	Voorom huidklachten door keuze van minder schadelijke producten. Laat medewerkers bij beginnende huidklachten door het werk de bedrijfsarts raadplegen. Gebruik Productgroep Informatie Systeem Arbow (Zie PISA-kaart "Cement", "Cementgebonden pleister", "Cementgebonden reparatiemortel", "Metselspecie", "Polymeer/cement reparatiemortel" en "Vliegascement".) Gebruik Productgroep Informatie Systeem Arbow (Zie PISA-kaart "Plastificeerder".) Direct huidcontact vermijden, draag werkhandschoenen.
Toxische stoffen	1	Overige toxische stoffen Glas- en steenwol isolatiemateriaal bewerken/aanbrengen / Vezels veroorzaken irritatie van huid, ogen en luchtwegen	Voorom bij het afvoeren van isolatiematerialen zoals glas- of steenwol huidklachten door het beperken van het huidcontact en door een goede verzorging van de huid. Gebruik Productgroep Informatie Systeem Arbow (zie PISA-kaart "Glaswol & steenwol"). Gebruik minerale wol / isolatiemateriaal voorzien van folie. Bij werk op ooghoogte of boven het hoofd een pet en gelaatsscherm dragen . Draag goed sluitende kleding en handschoenen . Snij platen op maat (met scherp mes), geen elektrische handcirkelzaag gebruiken . Snijden en knippen van isolatiemateriaal zoveel mogelijk vermijden . Stofvorming vermijden.
Toxische stoffen	1	Overige toxische stoffen	Verstrek voorlichting/instructie over het werken met gevaarlijke stoffen. Houd hierbij rekening met anderstaligen

		Algemeen	
Toxische stoffen	1	Overige toxische stoffen Stof bij aanmaken (metsel) mortel, lijm mortel, legen van zakken (Irritatie van ogen en luchtwegen)	Regel dat ademhalingsbescherming aanwezig is; meestal zal een halfgelaatsmasker met filter type P2 voorzien van uitademventiel afdoende zijn. Gebruik Productgroep Informatie Systeem Arbow (PISA). Laat aanvoer en mengen van mortel waar mogelijk automatisch / mechanisch plaats vinden. Ruim stof/gruis niet op door vegen maar met een stofzuiger. Gebruik de door de werkgever beschikbaar gestelde ademhalingsbescherming. Gebruik bij stofvorming ademhalingsbescherming met P2-filter. Ventilatie en stofafzuiging.
Toxische stoffen	1	Overige toxische stoffen Huidklachten / -irritaties / -ontstekingen/ overgevoeligheid / eczeem, etc	Voorom huidklachten door keuze van minder schadelijke producten, beperken van het huidcontact en door een goede verzorging van de huid. Laat medewerkers bij beginnende huidklachten door het werk de bedrijfsarts raadplegen. Afspraak maken met bedrijfsarts, arbeidshygiënist.
Toxische stoffen	1	Overige toxische stoffen Verplichte registraties	Houd het toxische stoffenregister bij. Geef voorlichting en instructie.
Toxische stoffen	1	Overige toxische stoffen Werken met materialen/ gevaarlijke stoffen / Informatie	Neem veiligheidsvoorschriften en bedrijfsinstructies in acht. Gebruik Productgroep Informatie Systeem Arbow (PISA) en/of vraag veiligheidsinformatiebladen op bij leverancier van materialen/ producten.
Toxische stoffen	1	Stof Stof bij aanmaken (metsel) mortel, lijm mortel, legen van zakken (Irritatie van ogen en luchtwegen)	Zorg voor voldoende ventilatie door openen van ramen of deuren.
Toxische stoffen	1	Stof Houtstof bij aanvoer opruimen/vegen; > 5 mg/ m3	Beperk verblijfsduur in een stoffige omgeving . Gebruik apparatuur met stofafzuiging en/of watertoevoer. Gebruik een stofzuiger met (absoluut)filter dat het stof tegenhoudt. Maak het oppervlak vochtig, gebruik natte werkmethode . Reinig niet met een veger of met perslucht maar met een stofzuiger of met water . Ruim stof op als het nog nat is.
Toxische stoffen	1	Stof Plaatsen met weinig ventilatie, zwevend fijn (niet zichtbaar) stof	Gebruik ademhalingsbescherming . Kies andere werkmethode . Voorom dat anderen onnodig aan stof worden blootgesteld . Zorg voor een goede ventilatie, tijdens en na de werkzaamheden.
Toxische stoffen	1	Stof Opwaaiend bouwstof, houtstof	Besteed in werkoverleg aandacht aan risico's van stof en de maatregelen. Geef voorlichting en instructie.
Veiligheid	1	Valgevaar Struikelen, uitglijden door niet opgeruimde looppaden/ werkvloer/ werkplekken	Zorg voor een schone werkomgeving; na stoffige werkzaamheden en aan het eind van de dag stof opruimen. Zorg voor een goede en veilige bouwplaatsinrichting en een veilige toegang tot de werkplekken. Zorg voor een goede toegang tot de werkplekken; houd deze netjes en vrij van obstakels. Ruim rondslingerend afval, snoeren en gereedschap op.
Veiligheid	1	Valgevaar Overige	Zorg voor een goede en veilige bouwplaatsinrichting. Het (opruim)werk zoveel mogelijk machinaal uitvoeren. Leg de vloeropeningen dicht en beveilig de randen en sparingen. Zorg voor een goede begaanbaarheid van het werkterrein en de transportroutes.
Veiligheid	1	Valgevaar Vallen van (bouw)ladder of steiger	Gebruik voor het opperen geen ladder, maar zorg voor mechanische hulpmiddelen. Gebruik alleen goedgekeurd steiger- en klimmaterieel (NEN 2484) volgens voorschrift. Gebruik deugdelijke (bouw)ladders van voldoende lengte. Zorg voor juiste, stabiele opstelling van ladder of steiger.
Veiligheid	1	Valgevaar Geen of onvoldoende leuningen op steigers en vloerranden / dakrandbeveiliging	Zorg bij het werken op hoogte voor afdoende collectieve maatregelen tegen valgevaar. Laat leuningen aanbrengen op steiger- en vloerranden, beveilig ook de sparingen. Dakrandbeveiliging aanbrengen en in stand houden, verplicht bij een valhoogte van 2,5 meter of meer
Veiligheid	1	Valgevaar Stoten, pletten, knellen, snijden	Zorg voor een goede en veilige bouwplaatsinrichting en een veilige toegang tot de werkplekken. Zorg dat het materieel en het gereedschap is voorzien van de vereiste beveiligingen. Leg vloeropeningen en sparingen dicht. Beveilig randen van vloeren en trapgaten.
Veiligheid	1	Valgevaar Uitstekende stukken wapening	Gebruik juiste veiligheidsschoenen of -laarzen. Zorg voor veilige looproutes, zoals loopplanken en loopbruggen. Houd de werkvloer en looproutes vrij van rommel en obstakels. Regel het afdoppen of ombuigen van stekeinden. Dop uitstekende stekeinden af.
Veiligheid	1	Valgevaar Vallen door niet afgedekte openingen in vloeren en trapgaten	Goede werkvoorbereiding, ga na welke voorzieningen nodig zijn. Zorg bij het werken op hoogte voor afdoende collectieve maatregelen tegen valgevaar. Leg de vloeropeningen dicht en beveilig de randen en sparingen.
Veiligheid	1	Valgevaar Onvoldoende werkvoorbereiding	Maak afspraken met hoofdaannemer over afstemming van activiteiten en veiligheidsmaatregelen. Lever aanvulling op V&G-Plan, leg afspraken vast. Lever aanvulling op V&G-Plan, leg afspraken vast.
Veiligheid	1	Valgevaar	Rolsteigers zijn niet geschikt voor materiaalopslag op de werkvloeren in verband met mogelijke overbelasting,

		Zelf opbouwen / gebruik (rol)steiger	
			instabiliteit en struikelgevaar. Sla op de werkvloer alleen een zeer beperkte hoeveelheid materiaal op. Materiaal, gereedschap en gewicht van de aanwezige personen mag de maximale belasting niet overschrijden. Rolsteigers zijn uitgevoerd als Klasse 2 en 3, dat wil zeggen een belastbaarheid van respectievelijk 1500 en 2000 N/m ² . Deze maximale belasting moet zijn aangegeven op de steigervloerdelen. Zorg voor juiste, stabiele opstelling en maak (rol)steiger aan gevel vast. Steigerplanken en kantplanken goed vastzetten, zonodig bij opbouwen/ afbreken steiger valbeveiliging gebruiken. Rolsteiger opbouwen volgens de handleiding
Veiligheid	1	Contact met arbeidsmiddel Slepen met kabels en snoeren door waterplassen	Zorg dat het materieel en het gereedschap gekeurd en veilig is en voorzien is van de vereiste beveiligingen. Zorg dat al het gereedschap tenminste éénmaal per jaar wordt gekeurd.
Veiligheid	1	Contact met arbeidsmiddel Vast raken/ verstrikt raken, naar binnen getrokken worden	Afscherming bewegende delen.
Veiligheid	1	Algemeen Onbekendheid/ keuze juiste PBM	Verstrek de noodzakelijke beschermingsmiddelen afgestemd op de risico's op het project: onder andere een veiligheidshelm (NEN-EN 397). / veiligheidsbril of gelaatsscherm aan de helm (tegen vallend / wegspringend gruis). / veiligheidsschoenen. / werkhandschoenen. / (bij werken aan of langs de weg) een veiligheidsvest of andere signaleringskleding. Gebruik de verstrekte persoonlijke beschermingsmiddelen.
Veiligheid	1	Contact met elektriciteit Slepen met kabels en snoeren door waterplassen	Gebruik het materieel en de hulpmiddelen volgens de voorschriften. Controleer regelmatig de veiligheid van het gereedschap. Vraag om vervanging in het geval van bijvoorbeeld niet goed functionerende beveiligingen of beschadigde kabels. Maak tijdens pauzes en na afloop werk installatie spanningloos. Zorg dat kabels en snoeren niet in het water komen te liggen. Gebruik leidingen/kabels voorzien van stevige rubber mantel en voorkom beschadiging. Zorg dat stekkers en contactdozen niet in het water komen te liggen.
Veiligheid	1	Contact met elektriciteit Storingen door geen of onvoldoende (kracht-) stroom	Goede afspraken met opdrachtgever/ aannemer.
Veiligheid	1	Geraakt worden door voorwerp Vallend materiaal, gereedschappen, voorwerpen uit hijsgereedschap, stoten of bekneld raken door kubel	Gekeurd en goed onderhouden hijsgereedschap gebruiken / controleren. Draag de voorgeschreven beschermingsmiddelen zoals een veiligheidshelm (NEN-EN 397), veiligheidsschoenen, werkhandschoenen.
Veiligheid	1	Geraakt worden door voorwerp Vallende lasten uit kranen en van steigers etc.	Geen losse onderdelen op steiger, werkzaamheden afstemmen met anderen op de bouwplaats. Bij verticaal transport de voorgeschreven hijsignalen gebruiken. Verstrek/gebruik veiligheidshelm (NEN-EN 397).
Veiligheid	1	Geraakt worden door voorwerp Ondeugdelijke hijsmiddelen	Gebruik/controleer gecertificeerde middelen. Zorg voor voorlichting en instructie. Houd hierbij rekening met anderstaligen. Geef voorlichting en instructie.
Veiligheid	1	Geraakt worden door voorwerp Onvoldoende werkvoorbereiding	Kies met zorg juist materiaal en gereedschappen. Leg afgemeten hoeveelheden materiaal met behulp van hijsmiddelen bij/op de werkplek.
Veiligheid	1	Geraakt worden door voorwerp Onjuiste opslag overige materialen	Zorg voor borging / schoren. Zorg voor een goede afgedekte opslag van stenen en blokken. Zorg voor stabiele ondergrond, zorgvuldige stapeling van materialen . Zorg dat verkeersregels rond laad- / losplaats duidelijk zijn.
Veiligheid	2	Aanrijdgevaar Laden en lossen	
Veiligheid	2	Overige gevaren Onvoldoende werkvoorbereiding	Zorg voor een goede toegang van de werkplek voor mensen, materieel en materiaal, verken transportroute.
Veiligheid	3	Gevaarlijke stoffen met een acuut gevaar Sommige producten zoals kitten, lijmen, vulmiddelen etc. (gevaarlijke stoffen) zijn onvlambaar	Gebruik explosieveilige apparatuur en verlichting . Geen vuur: geen vonken en niet roken bij de werkzaamheden . Lees het etiket, Zie ook Productgroep Informatiesysteem Arbow (PISA) . Ventilatie.
Persoonlijke beschermingsmiddelen	2	Gehoorbescherming Hoge geluidsniveaus van gereedschappen en materieel bij diverse werkzaamheden	Gehoorbescherming dient gedragen te worden wanneer door de eigen werkzaamheden, of door die van anderen, geluidsniveaus van meer dan 80 dB(A) worden geproduceerd. Verstrek gehoorbeschermingsmiddelen: otoplastieken of goed dempende oorkappen (verstrekken is verplicht boven een geluidniveau van 80 dB(A)). Het dragen is verplicht bij een blootstelling boven 85 dB(A).
Persoonlijke beschermingsmiddelen	2	Ademhalingsbescherming Werken met glas- en steenwol	Het is raadzaam om ademhalingsbescherming (P2-filter) te dragen bij het bewerken of verwijderen van isolatiematerialen binnen, waarbij er veel vezels vrijkomen.
Persoonlijke beschermingsmiddelen	2	Ademhalingsbescherming Bouwstof, cementstof, houtstof, stoffige werkzaamheden	Dragen van ademhalingsbescherming (P2-filter) wordt ook aangeraden bij het leegschudden van zakken cement. Voor werkzaamheden waarbij langdurig gebruik van ademhalingsbescherming noodzakelijk is, wordt aangeraden een middel te gebruiken voorzien van aangeblazen gefilterde lucht. Gebruik ademhalingsbescherming (volgelaatsmasker met P3-filter) bij zagen of frezen van kwartsbevattende materialen of bij andere werkzaamheden waarbij kwartsstof vrijkomt. Gebruik ademhalingsbescherming met P2-filter bij stoffige werkzaamheden en opruim- of schoonmaakwerk. Bij zeer hoge stofconcentraties en/of langdurige werkzaamheden halfgelaatsmasker met P2-filter of aangeblazen helm (NEN-EN 397)

Persoonlijke beschermingsmiddelen	2	Ademhalingsbescherming Vrijkomen van kwartshoudend stof	Draag met ademhalingsbescherming / masker van P3-kwaliteit (zie PISA-kaart "Leislag").
Persoonlijke beschermingsmiddelen	2	Lichaamsbescherming Werken met glas- en steenwol	De kleding dient ook bescherming te bieden tegen huidcontact met stof of specie. Wanneer met glas- of steenwol gewerkt wordt moet goed afsluitende kleding worden gedragen; deze moet gescheiden worden gehouden van de eigen privé kleding. Wanneer vezels toch op de huid terechtkomen, mogen ze niet afgeveegd of gewreven worden, maar moet de huid worden schoongespoeld. Bij jeuk niet krabben omdat dat tot extra beschadiging leidt, waardoor huidaandoeningen kunnen ontstaan
Persoonlijke beschermingsmiddelen	2	Lichaamsbescherming Werken aan/langs de weg	Draag bij het werken op plaatsen waar verkeer dicht langs de werkplek rijdt een veiligheidsvest of andere signaleringskleding. Ook beschermende kleding is belangrijk, maar deze moet goed ventilerend zijn; een katoenen werkkleding is in veel gevallen afdoende.
Persoonlijke beschermingsmiddelen	2	Lichaamsbescherming Weersinvloeden	Bij warm weer dient ten minste één laag kleding te worden gedragen, als bescherming tegen verbranding en tegen te sterke afkoeling door transpiratie en tocht. Bij regenachtig en kil weer wordt katoenen kleding met polyurethaan-coating aangeraden, voor winters weer een katoenen winterpak (dit is niet geschikt bij nat weer). Pas werkkleding aan aan het seizoen. Ademende en waterdichte werkkleding bij slecht en koud weer. Verstrek/gebruik werkkleding aangepast aan het seizoen, zoals katoenen werkkleding, bodywarmer, thermische onderkleding. Zonnebrandcrème bij werken in de zon.
Persoonlijke beschermingsmiddelen	1	Voetbescherming Onvoldoende grip, uitglijden, scherpe voorwerpen, vallende voorwerpen	Halfhoge of hoge veiligheidsschoenen, voldoende steun en duurzaam (NEN-EN-ISO 20345) voorzien van S3-codering.
Persoonlijke beschermingsmiddelen	3	Gelaatsbescherming Vallend gruis, mortel, minerale wol	Goed sluitende veiligheidsbril of gelaatscherm.
Persoonlijke beschermingsmiddelen	2	Hoofdbescherming Werken binnen kraanbereik / Vallende voorwerpen	Veiligheidshelm (NEN-EN 397)
Persoonlijke beschermingsmiddelen	2	Handbescherming Verwonding Slijtvast, goede grip, ademende rug	Werkhandschoenen (NEN-EN 388).
Persoonlijke beschermingsmiddelen	2	Algemeen Voorlichting en instructie	De voorlichting, informatie en instructie over doel, gebruik en onderhoud van PBM dienen te zijn afgestemd op de vastgestelde risico's van de opperman. Raadpleeg hiervoor het Productgroep Informatie Systeem Arbow (PISA). Alle PBM moeten zijn voorzien van een CE-merk. De voorlichting, informatie en instructie over doel, gebruik en onderhoud van PBM dienen te zijn afgestemd op de vastgestelde risico's van de opperman. Raadpleeg hiervoor het Productgroep Informatie Systeem Arbow (PISA). Alle PBM moeten zijn voorzien van een CE-merk.
Persoonlijke beschermingsmiddelen	2	Valbeveiliging Werken op hoogte	Gebruik valbeveiliging in de vorm van harnasgordel als collectieve beveiliging niet mogelijk is.
Werkplekinrichting	3	Werkhoogte Algemeen	Leg werkvoorraad en producten op juiste werkhoogte (circa 75 cm) Werkplek zo inrichten dat zoveel mogelijk tussen knie- en schouderhoogte kan worden gewerkt .
Werkplekinrichting	3	Bewegingsruimte / reikafstanden Werken in kleine ruimten, op moeilijk bereikbare plaatsen en op smalle steigers	Juiste werkhouding, ongunstige werkhouding vermijden, afwisseling van werkhouding . Maak gebruik van hulpmiddelen.